

PIPE HELYNEVEI⁶⁶

Pipe (Pipea) völgybe szorult Maros megyei kis település. Szabályos, soros falutípus a két Küküllő között, Segesvárról északra, a Balavásár-Segesvár közötti országútmenti Szásznádas községtől 4 km-re, keletre. Meredek dombok szorításában, szűk patak völgy két oldalán húzódik meg. Legkorábbi előfordulása 1325-ből való: *Pype* (vö. C. Suciú DicIstTrans. 43) Egyetlen zsákutca. A numerusok száma 90, de házat csak vagy hatvanat laknak. A többi elnéptelenedett. Lélekszáma közel százhusz. A fészeknyi falu népe egy termelőszövetkezeti brigádot alkot, a téesz Szásznádason van.

A falu névanyagát 1980–1984-ben gyűjtöttem. Adatközlőimnek: Burus Andrásné Simó Ilona 59 éves, ifj. Burus (Tányás) András 62 éves, id. Burus András 85 éves, Bálint Ágoston 61 éves földművesnek, valamint Fóris Géának ezúton mondok köszönetet.

A történeti helynevek egy részét a Pipei Unitárius Egyház levéltárából, az 1755-ös évvel datált tanúvallatásos határjáró birtok-összeírást a Csíkszeredai Állami Levéltár anyagából, más részét Szabó T. Attila Erdélyi Magyar Szótörténeti Tárának I–IV. kötetéből (Sz. T.) merítettem.

A közlésben előforduló rövidítések: á = árok; bt = belterület; d = domb; e = erdő; f = forrás; fr = falurész; gyü = gyümölcsös; h = híd; k = kaszáló; kú = kút; ke = kert; l = legelő; mszö = majorsági szőlő; ö = ösvény; p = patak; pszö = puszta szőlő; r = rét; sz = szántó; v = veteményes.

1. *Asó-bükk* (l). 1755: Kis Simon György Sessiója után való appert. Középső fordulóban Alsó Bükke (sz). 2. *Akasztófánál* (a Vám nevezetű dűlőben lévő Döggút melletti hely, nem embert, megnyúzandó állatot akasztottak). 1755: Orbán György Sessiója

⁶⁶ *Nyelv és Irodalomtudományi Közlemények* 1985. XXIX. évf. 2. sz. 165–172. Bukarest.

után való appert. Alsó Fordulóba. Az akasztófánál (l). 3. *Adorján szőlője* (szö; a volt pipei lelkész, Adorjáni Károly csillaghegyi szőlője). 4. *Asó-határ* (sz). 1801: A' Külső Ingatlan Jók. Szántó földek. Az Alsó vagy Nádas felé Forduló Határban. 1816: Vagjon az Also Határban... 5. *Asó falu vége* ~ Ajszek (fr, a falu alsó, nyugati része). 1819: A Mester számára assignáltatott egy Kenderföld az also falu végén. 6. *Ajszek* (fr). 7. *Alsó-hét* (sz). 1801: A Belső Ingatlan Jók, Negyedik benn való Fundus ugyan a' Papság Háza után tartozó Veteményes Kert, mely az Alsó Hét (gyü, v) nevü helyben lévő Ekklesia Gyümölcsös és Veteményes Kertivel Báró Henter Istvánné Henter Therézia Asszony ö Nga Selléritől Orbán Mihálytól. . . tsere által Szereztetett 's Vásároltatott; 1819: Az Alsó Héten (k). Egy kis Szénafü küljel; 1839: Külső Birtokok. Szántó földek. Ekklesia által Használhatók. Az Alsó Hét nevü helyben (sz) egy darab; 1839: Külső Birtokok. Szántó földek. Mesterség által biratók. Az alsó Hét (sz) nevezetü helyen ismet egy darab. 8. *Asó-Szőlő* (p szö) 1744: ez (ti. a szőlő) 400 vedret meg termet boldog időbe de az iden tsak 60 vedret szürtek (SzT. 977); 1755: Majorsági Szőlők. Az alsó ujj szőlő (m szö); 1823: Ezen szöllökbe (Alsó-Szőlő) meg kivántató kétszeri dorozslására Három Száz nap számos (SzT. 271). 9. *Asó-hóg* (sz, ma Hoba 1 a szásznádas határon). 10. *Akácás* ~ *Akácfáknál* ~ *Akácfaig* (p szö, nevét az ott lévő akácfákról kapta. Az 1960-as évek közepétől kivágták őket és szőlőt telepítettek a kis méretü területre). 11. *Borzjuknál* (l, a Dátyemi erdő mellett hajdan borz tanyázott). 12. *Barkóca fánál*. 1699: A felső határban az Barkocza fa Vápájáb(an). (SzT. 589); 1717: A barkoczát Ngod parancsolattya szérént Pipén kéréste(m) maga(m), éllég (!) vagyon ne(m) csak égy, Jobbágy szőlőjében (SzT. 589); 1755: Kis Bálint István Sessiója után való appert. A felső fordulóban. Barkócza fánál (sz); Nagy Bálint István Sessiója után való appert. A Felső Fordulóban. Barkócza fa vápábe (sz). 13. *Bérc*. 1801: Erdők. Az Ekklesiától biratók... vicinussa fellyül vagy küjjel a' Bértz (l, d). 14. *Bükk* (l, a falu szarvasmarháinak, lovainak volt a közlegelője az 1960-as évek végéig, ma az emtéesz kaszáló helye). 1755: Nagy Bálint István

Sessiója után való appert. Középső Fordulóban. A Bükben. 15. *Bükk-tető* (sz, l, e). 1755: Nagy Bálint István Sessiója után való appert. A Felső Fordulóban. A Bükk tetőn (sz, e); Bálint György Sessiója után való appert. A felső Fordulóban. Bükk tetőn. 16. *Bükk ajja* (l). 1755: Kis Bálint István Sessiója után való appert. Bükk allyában; Kis Simon György Sessiója után való appert. Az alsó Fordulóban. Bük allyán. 17. *Bükki csorgó* (f, a falu legelőjén lévő bővízű, vályukkal ellátott csorgó, itató, delelő hely). 18. *Bükk széje* (l, k). 19. *Bocar mente ~ Bocar mejjéke* (sz, k, l). 20. *Boccar ajja* (sz). 21. *Bocar-tető* (l, k, szakaszosított legelő). 22. *Bocar-szőlő ~ Bocar szőlője* (p sző). 23. *Bocar* (k, l, p sző). 1755: Orbán György Sessiója után való appert. Botzorban (sz). 24. *Borkák úttya ~ Csöbi úttya* (ú, a Káposztáskert, Kicsi erdő és Nagydombról lejövvő út, ma már járhatatlan). 25. *Bikák martya* (k). 26. *Bikák-martya kútya* (kiapadt f). 27. *Bikák legelője* (l). 28. *Berekeji patak* (p, a Nádasi patak forrásvidéke). 29. *Berekeje ~ Berekeleje* (sz, k, l, e). 30. *(Vén) Burusbá tagja* (sz, a terület egykori tulajdonosáról). 31. *Beső-kenderhét* (r). 32. *Beső paphámja* (e, az 1970-es évek derekától fenyő csemetékkel beültetett, kerítéssel körbe vett terület). 33. *Bálint Pistáné tagja* (sz, nevét volt tulajdonosáról kapta). 34. *Barátok hegye* (l, e, a szájhagyomány szerint a pipei emberek – női ruhába öltözött férfiak – eddig a hegyig kergették a székelyszállási és székelyvécei hittérítő barátokat). 1755: A Felső Fordulóban. Barátok hegyiben; A felső Fordulóban. Barátok hegyin. 35. *Barátok-tető* (l, e). 36. *Bót ~ Bótnál* (fr, a falu közepén lévő üzlet). 37. *Cinterem* (bt, az 1819-ben befejezett új templom melletti tér, de a falu közt lévő híd melletti, a Szoros és a Gödör felé vezető út kereszteződésénél a kis terjedésű egyenes helyet is Cinteremnek nevezték). 38. *Czirjás háza ~ nál* (ritk. sz. nádasi határon lévő szász birtok volt). 39. *Czirjás tagja* (ritk. Sz. A nádasi Czirjás nevű szász birtoka volt). 40. *Csillag-hegy* (sző, p sző, sz, hajdan híres szőlőtermő meredek domboldal). 1755: *Majorság szőlő*. A Csillaghegybe vic, ab una B. Henter Ur ab alte a' gypü... 800" Ur(nac). 41. *Csillag-hegy ajja* (sz). 1755: Vagyon a Csillaghegyi Szőlő allyában Tölgy Lábakon álló

Sendellyes Sajtó Szin alatta Levő sajtójával edgyütt; Bálint György Sessiója után való appert: Középső fordulóban. Csillag-hegy allyábe. 1801: Kaszálók. Az Alsó vagy Nádas felé forduló első Határban. A' Papság után biratok. Csillag hegy allyán Szeles völgy Kapuja előtt egy kisedy Kaszáló circ. 6. Vicin. egyfelöll az ország utja és a' Gergely Mihály Szántó föld; fellyül Csillag hegy Gyepűje és Szeles Völgy Kapuja; Keskenyen Nyulik a' Gergely István Szántóföldre. 1816: Az alsó Határon. Csillag hegy allyán egj buglyatskára való (széna). 1839: Papság által biratok. Kaszálók. Csillag hegy allyán, Szeles völgy kapuja előtt egy darabotska. Szomszédai: Keletről a' Szőlő Gyepű – délről az ország úta, nyugatrol az Orbán János szántó föld. Eszakrol a' Szeles völgy kapuja – ez a' Szöllő Gyepű mellett fel – nyúlik egész a' Szántó földek végéig. 42. *Csillag-hegy farka* (p szó, sz, szö) 1801: Más szántó föld vagyon Csillag Hegy farkánál; 1839: Külső Birtokok. Szántó földek. A Papság által biratok. A Nádas fordulon. Csillaghegy farkánál (sz); 1843: a' Papság jövendőbéli hásznára fogott és ültetett egy darabotska Szöllött Csillag hegy farka (szö) nevü felső felin egy darab Szöllött. 43. *Csillag-hegyi gyepű ~ nél* (az 1970-es évek végétől drótkerítés védi a Szeles-völgy oldalába telepített fenyő csemetéket); 1801: Szántóföldek... vicin küjjel a Csillag hegy gyepűje; 1816: A' Szeles völgyi Határban (vicinusa) felső oldalán Csillag Hegy felső gyepűje. 44. *Csillaghegyi út* (ú). 45. *Csillag-hegy mege ~ mellett* (e, azelőtt szántó, kaszáló volt). 1801: Csillag hegy mellett (sz) vagyon egy hasznavehetetlen Szántóföld; 1839: A Nádas fordulon. A' Szeles Völgy Határában. Csillag hegy mellett (sz) egy darab. 46. *Csre* (sz, l, e). 47. *Csere alatt* (l, a pipei Kicsi Csere néven is említik, mert a nádas határon is van hasonló dülönév). 1755: Csere alatt (sz). 48. *Csere vége ~ Csere véginé* (l, Kicsi Cserének, Pipei Cserének is mondják). 49. *Csere pataka* (p). 50. *Csere-tető* (l). 51. *Csere előtt* (l). 52. *Csere között* (l). 1755: Dávid János Sessiója után való appert. A Felső Fordulóban. Csere között (sz). 53. *Csorgó ~ Csorgónál* (f). 54. *Csere úttya* (ú, l). 55. *Csere kútya* (eltűnt f). 56. *Cserei csorgó* (kú). 57. *Domb* (fr, a falu utcájának, az üzlettől, a hidtól a Gátlásig terjedő dombos

része). Anno 1782: Dombon (d) való Orbán András Fiának Mihálynak kereszteltem Györgyöt. 58. *Dátyem* (sz, e szó). 59. *Dátyemi szőlő* (szö, a Gergelyeknek, ragadványneveükön a Paliknak volt ott kisebb területű, jó minőségű szőlőjük; *Pali Sándor szőlője ~ Tanító szőlőjének is nevezik*). 60. *Dátyem ajja* (sz, gyü). 61. *Dátyemi út* (ú). 62. *Dátyemi tag* (sz, gyü, szó). 63. *Dátyemi legelő ~ Dátyemi ódal* (l). 64. *Dátyemi erdő* (e). 65. *Dátyem teteje* (l, e). 66. *Dátyem eleje* (sz.). 67. *Dátyem kútya* (f, a földterület volt gazdájáról, a kút gondozójáról még Kicsi Kárujbá kuttyának is mondták; ma már nem létezik, mocsaras terület sejteti az egykori forrás helyét). 68. *Dátyemi ösvén* (ö). 69. *Déllő* (l). 70. *Dögkút* (kú, a nyagyszámú állatelhullás esetén a Vám nevezetű legelőrészen lévő mély, erre a célra ásott, téglával kirakott kútba dobták a nagyobb állatokat). 71. *Dögkert* (e). 72. *Egyház szőlője* (p szó). 73. *Erdő ajjai kút* (f, a helyén ma áttörhetetlen nád és sástenger van). 74. *Évám* (e, az 1970-es évek végétől fenyő csemetékkel ültették be). 1755: László János Sessiója után való appert. Középső Fordulóban. Évámben (sz); Bálint György Sessiója után való appert. A Középső Fordulóban Évámbe (e). 75. *Évám bércce* (e). 1755: Évám bérczin (sz). 76. *Évám úttya* (ú). 77. *Évám úttya alatt* (e). 1755: Évám úttya alatt (e). 78. *Évámi szőlő ~ Évám szőlője mellett* (e). 1755: Évám Szöllője mellett (sz, ma csak a régi öregek emlékeznek rá, hogy Évámban szőlő is volt). 79. *Évámi szőlő alatt* (e). 1755: Évámban a' Szöllő alatt (sz), Évám Szöllője alatt (sz); 1801: Más vagy az úgy nevezetett Évám Szöllője alatt (k); Eszokról az ország úttya (ú); Napnyugatról a' Nádasi felöll; 1816: Ugyan azon alsó Határban Évám Szöllője alatt (k); 1839: Kaszálók. Papság által biratók. Az Évám Szöllője alatt (k) egy darab. Szomszédai: Keletről és délről a' Nádasi patak (p). Észokról az ország úta (ú) – nyugatról a' Nádasi földek végei (sz). 80. *Évám teteje ~ Évám-tető* (k, e). 81. *Évámi erdő* (e). 82. *Évám ajja* (e, régebb szántó, kaszáló). 83. *Évám árka* (á). 84. *Évám árka között* (e). 85. *Évám ódala* (e, régebb szántó, kaszáló). 1801: Más elsuvadozott hasznavehetetlen Szántó föld Évám oldalán (sz); 1816: A' Szeles Völgyi Határban. Évám oldalában (sz); Más da-

rab az Évám oldalán (sz). Szomszédai, fellyül Grof Lazár Jóseff – allol Henterné alsó végin Groff Lázár Sigmondné – felső végin Orbán András – 8 vékás. 86. *Fejszek* (a falu felső, keleti része). 87. *Fejszek* (gyü, l): A Felső fordulóban. A Fejszegbe (sz). 88. *Fejszek úttya* (ú). 1801: Északról a Felszegre fel-járó szekér ut. (ú) ; A Belső Ingatlan Jók... Felszegre fel-járó uton küjjel; 1816: (vicinusa) más felől a fel Szegről le menő ut. 89. *Fejszek köze* (l). 90. *Fejszek árka* (á). 1816: a' vége fel Szeg felől az Árok (á). 91. *Fejszek kúttya* (kú, betömődött). 92. *Fejszek felett* (l). 1755: László János Sessiója után való appert. A felső Fordulóban. A Féjszeg felett (sz); 1801. A második a' Felszeg felett az ugy neveztetett Imre Tseréje, mellynek vicinussa küjjel a' Bértz, alóll a' Szántó földek; Napkelet felóll Faluvégi Simó Mihály és András földiek. 93. *Fejszeki patak ~ Fejszek pataka ~ Pipei patak* (p). 94. *Faluvége ~ Faluvégin* (a település alsó, nyugati része). 1773: Faluvégi (nem családnév) Simó Andrásnak kereszteltem Andrást ... Ház, Csür, Sertés pajta. 1780: Faluvégi Faluvégi (kihalt családnév) Simon Mihály-nak kereszteltem Erzsébetet; 1801: Kilentzedik Fundus vagon a' Falunak alsó végefelé a Patak Marton. 1839: Más vagon a' Falu alsó vége fele a' Patak. 95. *Falu feső vége ~ Feső fele* (fr). 1779: Vagion a' Falu felső végin egj fából épült Templom mellyet a' Pipei Unitaria Ecclesia épített 1657 dik esztendőbe. 96. *Falu között* (bt). 1755: Vagyon egy darab gyümölsős Kert is a falu között mellyet Rűcz (Rűsz) János bír. 97. *Fazakas házánál ~ Fazakas kertyinél* (ke, fr). 98. *Fesőtemető ~ Régi temető* (t). 99. *A falu pusztája* (ma ismeretlen). 1801: a falu pusztája. 100. *A falu kertye* (ismeretlen). 1801: Eszakról a' Falu Kertje Kenderes Kertik Kerti; 1819: vicinussa Délről a falu Kendereskertje (ke). 101. *Falu fölgye* (ismeretlen). 1816: (Vicinius) felső végin a Falu földe. 102. *Falu marha legelője* (kihalt név). 1801: A Belső Ingatlan Jók- ... vicinussa körös körül a Falu marha legelő helye (l). 103. *Falu szőlője* (ma nem használják ezt a nevet). 1755: ab álte falu Szöllője. 104. *Fark ~ Farkan* (e). 105 *Furjás kertye* (gyü, r, egykori tulajdonosáról). 106. *Feső bükk* (l, e). 1755: Felső bükkben (sz). 107. *Felmenő* (u,

(sz). 1755: Az alsó Fordulóban. Felmenőben (sz). 108. *Feső-hét* (sz). 1801: Nyolcadik Fundus vagy a' felső Hét nevezetű Helynek az ajjában (sz). 1801: Tizedik Fundus felső Hét nevezetű Helynek az allyán (sz). 1839: Más Telek vagy a' Felső Hét nevű helynek az alyában. 109. *Falu úttya* (ú). 1839: több részeit a' falu útja Köríti. 110. *Fodball tér ~ Fodball pája* (r, a Belső-Kenderhéten van). 111. *Feső-Hóg ~ Hoba 3* (sz, k, l). 112. *Feső-Hóg uttya* (ú). 113. *Falu kúttya ~ Kerekes kút* (kú). 114. *Fogás* (r, gyü, az 1960-as évek elejéig a fiatalság kedvelt vasárnapi találkozó helye: itt játszadoztak, kergetőztek, fogdosták egymást; talán inen a neve is). 115. *Faragója* (fr), *Faragója úttya* (ú). 116. *Gegesség ~ Géesség* (l, e). 1755: A Felső Fordulóban. A Géességbe (sz). 1801: Az a harmadik darabotska vagy Géesség (e) nevű helyben. 117. *Géesség alatt* (sz, l). 1755: A Felső Fordulóban. A Géesség alatt (sz). 118. *Gödör ~ Gödörbeli* (a falu belterületéhez tartozó rövid, mélyebben fekvő utca). 119. *Gát ~ Dugás* (bt). 120. *Gyétem* (p szö, ma kopár, hasznavehetetlen domboldal) 1755: Az alsó Fordulóban. Szöllök. A Gyékenben (!) (szö). 121. *Gyétyemi hegy* (d, e). 1779: Gyertyán nevezetű szőlő Hegyben (szö) birnak a' Pipei Papok egj darabotska Szőlőt. 1801: Szöllök. A' Papságról biratok. Gyétyén nevezetű Hegyben (szö). 1839: Papság által biratok. Gyétyen nevezetű Helyben (szö) egy darabotska. 122. *Gyétyem alatt ~ ajján* (sz). 1755: Az alsó Fordulóban, Gyéken szöllő alatt (sz). 124. *Gyétyem bükke* (k, p szö) 125. *Gyétyem bükk ajja* (sz, k). 1755: Az alsó Fordulóban. Gyéken bükk alatt. (sz). 126. *Gyétyem lábja* (p szö). 127. *Gyétyem farka* (p szö). 1755: Az alsó Fordulóban. Ujj Szöllök. Gyéken farkán (új, szö). 128. *Gyétyemi erdő* (e). 129. *Gyétyemi ösvény* (ö). 130. *Gyétyemi gyepjű*. 1755: (vicinusa) ab alte a' gyepű most épül. 1755: vic ... ab alte a gyepű; 1801: Szöllök ... több részeiben a' Gyepün kívül a' Falu suhantos földje. 131. *Gyétyemi hegytető* (e). 1801: Gyétyén nevezetű Hegynek tetején (e). 132. *Hét* (sz, gyü), *Hé-ten ~ re*. 1755: Az alsó Fordulóban. Hóten (sz); 1779: A' Falu-nak Hét (ke, gyü) nevezetű feliben egj Káposztás Kert, vadnak benne Gyümölds fák is. 1801: Kaszáló. (felcseréltetett) a Hét

nevű helyen lévő Két Kis Zab Fődekért. 133. *Hét ódala* (sz, k, gyü). 1755: Az alsó Fordulóban. Majorsági Szőlők. Hét oldalában (m, szö). 1801: a Hét nevű ódalon (e) lévén az Ekklesiának egy kiseded igen Szép Tsere Erdeje. 134. *Harangláb ~ nál* (kihalt név). 1779. Ennek az ajtajában vagyon egj fábol épült ujj Harangláb, melly epitetett 1771 dik esztendőben. 135. *Hid* (h, bt). 136. *Hét ajja ~ alatt* (sz, gyü). 1781: Hét nevezetű helynek allyában. 1803: Ház Taxájából jött: A Hét alatt Simó Bandi Pistától ... 1805: A Hét alatt levő háza béli Felszezi Simó Mihálljtól. 137. *Hendergác* (e, l). 1806: Hendergatz ház Taxaja két esztendőre el maradván; 1814: Két Ház Taxája mellj a' Hendergatzon a Tiszt. Paptol és Rüz Mihálytól: 5 FN. 138. *Hendergác ~ ajja alatt* (l, régebb szántó, kaszáló volt). 1801: Hatodik fundus vagyon a' Hendergätz nevű helynek allyában (sz); 1803: Ház taxája jött: Hendergatz alatt a' Küjjebb Hazért ... 36 Denár; 1805: A.D. Curator által ugj adaték fel, hogy Az Hendergätz alatt lévő kisebb házért Rűsz Minyától az 36 Pénz taxa; 1812: Ugy lévén az Ecclanak Handergatz alatt két Sellér Háza kevés veteményező helyekkel egy más mellett. Vagyon egy Telek a' Hendergätz allyában. 139. *Hendergáci hegy* (d, l, e). 1816: Jóságok s' Allodiaturak ... (vicinusa) az Hendergatzi Hegj felé ... 140. *Hendergáci út* (ú). 1839: ... (vicinusa) Nap Keletről a Hendergätz felöll Kimenő Ut. 141. *Hendergáci erdő* (e). 142. *Hül ~ Hülön* (l, régebb szántó, kaszáló volt). 1775: Az alsó Fordulóban. A Hülön (sz). 143. *Hül – tető ~ teteje* (e). 144. *Hegy megett* (l, e, régebb szántó, kaszáló). 1755: Az alsó Fordulóbe. Hegy megett (sz). 145. *Hébesi legelő* (l). 146. *Hébes* (sz, l). 1755: A felső Fordulóban. Hébesben. 147. *Hébes alatt* (l, régebb szántó volt). 1755: Hébes alatt (sz); A felső Fordulóban. Hébes allyán. 148. *Hébes ódala* (l, régebb szántó). 149. *Hébes árka* (l). 150. *Hébes pataka* (p). 151. *Hébesi erdő* (e). 152. *Hébesi út* (ú). 153. *Hébes kútya* (f). 154. *Hollós – kút* (ritk, l). 155. *Hollós – kút vápája* (l, k). 1755: A Felső Fordulóban. Hollas kut vápájába (sz). 156. *Heveder* (e). 157. *Hegyés ~ be* (l). 158. *Hegyés ajja* (l, régebb szántó, kaszáló). 1755: A Középső Fordulóban. Hegyés allyán (sz). 159. *Hargas ~ ba* (l, régebb szántó, kaszáló terület volt).

1755: A Középső Fordulóban. A Hargasba (sz). 160. *Harangkút árka* (á, ritk, szájhagyomány szerint a pipeiek ide rejtették el a harangot a betörő tatár seregek előtt). 161. *Herés* (l, kaszáló, szántó volt). 162. *Herés ódala* (k, l). 163. *Hóg bérce* (gyü, l). 164. *Hóg bérce teteje* (l). 165. *Homp* (d, ritk, a helyi monda szerint a helyet azért nevezték Hompnak, mert arra a helyre temették el a pipeiek által agyonütött szentdemeteri gróf goromba, emberkínzó gazdatisztjét). 166. *Hagya ~ nál ~ előtt* (l, ritk). 1755: Középső Fordulóban. *Hadgya előtt* (sz). 167. *Imre cseréje* (e). 1801: Erdők. Az Ekklesiától biratok: ... az ugyneveztetett Imre Tseréje; 1839: Erdők. Az Imre Cseréjin (e). 168. *Iskola martya* (bt). 169. *Iskolánál ~ Iskola udvara* (fr). 170. *Jókő ~ nél* (l, régebb szántó, kaszáló). 1755: Joo kőnél. 171. *Kölpény* (t). 172. *Kölpény árka* (á). 1801: Az harmadik vagy Sz: János Völgye Határában. A' Kölpény nevezetű Temető hely. 1801: Eszacról az ugy neveztetett Kölpény nevű temető hely (t); 1839: Kaszálók. Papság által biratok. Kölpény nevű Temető hely (t, k). 173. *Köztemető* (t). 174. *Kölpény – tető* (kihalt helynév). 1779: Szent János Völgye Határban. Kölpény tetőn (t, sz) egy darabotska föld. 1839: Szent János völgye' Határában. Kölpény tetőn (sz) más darab. 175. *Kölpény árka* (á); 1801: Sz: János Völgye Határában. A Kölpény nagy martos árka. 176. *Kis nyilba* (ismeretlen dülönév). 1755: Középső Fordulóban. Kis Nyilban. 177. *Kert ~ Kertek felett* (p, szö). 178. *Kert felett* (a Szent János völgye feletti kert, gyümölcsös). 179. *Küpü ~ Küpü kútya* (f, kú). 1836: ... mely vagy az ugynevezett Küpünél egy felöll a' falu ösvénye, más felöll Bálint János kertje Szomszedságokban. 180. *Két Szőlő között* (k, l). 1819: ... a Két Szöllő között. 181. *Kicsi Venytem ~ Venytem* (k). 1755: Az alsó Fordulóban. Kis Ventyemben. 182. *Kicsi rét ~ en* (r, gyü, ke). 1755: Kis réten (sz). 183. *Kender hét* (sz, régebb kiváló zöltséget, magas és dús kender termett). 1755: Az alsó Fordulóban. Kender rétnél; 1779: Az Also Hataron. A Kender réten egy darab Kender föld metr. 2. Ebben minden Kender földeknek az alsó vége meg ütökzik, belől a falu Kenderes Kertik Kerti. A' Papé. A Faluról lemenő Pataktól fogva a' Nádasi patak mellett fel mind a' Pipei

Kenderes Kert határáig. 184. *Kenderhét lábja* (sz, k). 1801: A' Kender rét lábján (k) egy küs Kaszáló. 1839: A Kender rét lábján (k). 185. *Kűső – kenderhét* (sz). 186. *Kenderes* (ritk, sz). 1755: Az alsó Fordulóban. Kender földek. Kenderesbe. 187. *Kenderhét pataka ~ Pipei patak* (p). 188. *Kender híd* (a Belső-Kenderhét mellett lévő fahíd). 189. *Kicsi vám* (k). 1839: Kis Vámban (sz) egy darab. 190. *Karsai szőlője* (p szö, a volt tanító, Karsay József egykori szőlője). 191. *Kelemögye* (l, régebb szántó, kaszáló). 1755: Az alsó Fordulóban. Kelemen völgyiben ... 1779: Az Alsó Hataron Kelemen Völgyiben (sz) egj darab Szántó; 1801: Vagyon egy darab Szántó föld Kelemen Völgye nevű helynek Nagy Vám (sz) nevezetű Hellyén Metr. 15. 1819: Kelemen = Völgyében a Papság Fölgye (sz) végiben 2. vékás föld. 192. *Kelemögye vögye előtt* (l). 1755: Az alsó Fordulóban. Kelemen völgye előtt (sz). 193. *Kelemögye úttya* (ú). 194. *Kelemögye laka* (l). 1755: Nagy Bálint István Sessiója után való appert. Az alsó Fordulóban. Kelemen völgy Lokán. 195. *Kelemögyi bükk előtt* (l). 1755: Kelemen völgye Bükki előtt. 196. *Kelemögyi bükk ~ e* (e). 197. *Kelemögyi bükk ajja* (l). 1755: Kelemenvölgyi bük allya (sz). 198. *Kelemögye híggya* (h). 199. *Kelemögye pataka* (p); 200. *Kútfő* (kú). 201. *Kútfő* (a kút körüli legelő területet is jelenti). 1755: Kút fön (sz). 202. *Kicsi Kárujbá tagja* (sz). 203. *Kicsi Lajaszba tagja* (sz). 204. *Kerek tövis ~ be* (l). 1755: Kerek Tövisbe (sz). 205. *Kerek – tövis eleje* (l). 206. *Kicsi – erdő* (e). 207. *Kicsi erdő alatt ~ bejül* (sz). 1755: Kis erdő alatt. 1801: a Kitsi Erdő belöll. 208. *Kicsi tag ~ Palibá tagja* (k, sz). 209. *Kicsi herés ~ Herés* (l, k). 1755: Kis herésbe – a' vézkei határba csereföld. 210. *Kis – herés torka* (l). 1755: Kis Herés Torkába. 211. *Kicsi-vám alatt* (r, gyü). 212. *Kopac ~ on* (l). 1755: Gergelly János Sessiója után való appert ... Kopacson. 213. *Kopac-tető* (l). 214. *Kicsi-csere* (e). 215. *Kicsi-csere ajja* (l). 216. *Kicsi-fejszeg* (l, gyü). 217. *Kicsi-nyiras* (p szö, k). 218. *Kicsi-nyiras alatt* (sz, r). 1755: Kis Nyiros alatt. 219. *Két árak között* (l, egykori szántó terület). 220. *Kultúrnál ~ Kultúrotthonnál* (fr). 221. *Külsópaphámja* (e, régebb szántó és kaszáló volt). 222. *Káposztás-kert* (v). 223. *Kösziklánál* (ritk, az 1971-es nagy

esőzés idején lecsúszott szikla, ma már senki sem említi). 224. *Kerek-szőlő* (t, ritk, a századforduló elején megnyitott Új Temető, vagy Alszegi ~ Alsó temető területe, nagyon kevesen ismerik, használják ezt a megnevezést). 225. *Kovács háza ~ nál* (fr, ott lakott a falu utolsó, pipei születésű kovácsa, Gergely Mihály). 226. *Középső hóg ~ Közép-hóg* (sz). 227. *Klėjász tagja* (sz, ritk). 228. *Klėjász csürje ~ nél* (k, ritk, nyári szálláshely volt, az épület ma már nem létezik). 229. *Kluzs tagja* (sz, ritk). 230. *Kása tagja* (sz, l, ritk). 231. *Kuglinál ~ Kugli pája* (bt). 232. *Laj* (p szö). 1755: Szöllők. Lajon (szö) ... „20” Ur(nae). 233. *Laj szőlő mellett* (l). 1755: a’ Lajt Szölő mellett (k). Vagyon más darabotska ismét a Lajt Szölő mellett (k). 1801: Vagyon még a’ Laj Szöllője alatt (k) a’ Gergely János és Mihály Kertjeik felett egy Kaszálotska. 234. *Légej* (l, régebb szántó). 1755: Rűcz Mihály Sessiója után való appert. Légelben. 235. *Lok ~ Meszes lok* (l). 1755: A Lokon vic ab una a’ patak. 236. *Lukács úttya* (e, kevés ideig legelő), előbb pedig szántó és kaszáló volt). 237. *Lukács úttya alatt* (e, régebb szántó volt). 1755: Lukáts uttya alatt (sz). 238. *Mocsár ~ nál* (e, régebb kaszáló, szántó, bizonyos helyeken ingoványos, vizes terület). 1755: Dávid János Sessiója után való appert ... Motsárban (sz) ... 239. *Mocsár úttya* (ú, e). 241. *Mocsári ösvén ~ ösvön* (ö). 242. *Mikes szőlője ~ nél* (p szö, ritk). 1755: Majorsági Szőlők. Mikes Szőlőinél (m szö). 244. *Malam ~ nál* (sz, az egykori XVIII. század eleji vízimalomról kapta a nevét, amely a Nádasi patak és a Szeres völgy pataka találkozásánál volt, ma nyoma sincs). 245. *Meszes Hóg ~ Lok ~ Log ~ Hoba 3.* (Felső-Hóg néven is ismeretes szarvasmarha legelő). 246. *Meszes Hóg ~ Log ~ Lok árka* (á). 247. *Meszes Hóg~ Lok pataka* (p) 248. *Meszes lóg ~ Lok kútya* (f, eltömődött). 249. *Mityel (András) tagja* (sz, ritk). 250. *Magyarzsákadi ódal* (l). 251. *Nagy-Vám ~ Vám* (k). 1755: Simon János sessiója után való appert ... Nagy Vamban (sz). 1801: Az Alsó vagy Nádos felé Forduló Határban. Nagy Vám (sz) nevezetű Hellyén. 1839: Külső Birtokok ... Nagy Vám (sz) nevezetű helyen ... 252. *Nagy-Vám ódala* (á). 253. *Nagy-Vám ajja ~ alá* (k). 254. *Nagy-Vám előtt* (e). 1755: Nagy vám előtt.

255. *Nagy-Vám-tető* (k). 256. *Nagy-Fejszeg* (l, ritk). 257. *Nagy fiszfánál* (sz, nevét a Pusztavége dülő határában álló szép, vastagtörzsű fűzfáról kapta, kivágták). 258. *Nagy-domb* (sz). 259. *Nádasi legelő* (l). 260. *Nádasi patak higgya* (h). 261. *Nádasi patak* (p, a Berekelje csereserdőből ered és Nádason, Cikmántoron áthaladva Nagykend határában ömlik a Kis-Küküllőbe). 1801: a' Nádasi Patak. 262. *Nádasi patak mellett* (sz, k). 1816: Kenderes ... a' Nádasi Patak mellett fel ... (ke). 263. *Nádasi út* (Nádas felé vezető mezei út). 1816: ... Vicinussa fellyül a' Nádasra menő ut. 264. *Nádasi határ széle* (l, a pipei határ érintkezése a nádasival). 265. *Nádasi istállóknál* (l). 266. *Nyiras ~ Nyires* (p szó). 1755: Szöllök. Nyirosnál (szö). 267. *Nyires teteje* (p szó). 1779: Vagjon az Also Hatarban, Nyires tetején (e) egj Kitsin Szálas Csere Erdő. 268. *Nyilas* (p szó). 1755: Simon Mihály Sessiója után való appert ... Nyilban. 269. *Nyil loka* (sz). 1755: A Nyil Lokán. 270. *Nyilas teteje* (l). 271. *Nyelucabá föggye* (k, ritk). 271. *Ország uttya ~ Nádasi út* (ú). 1755: Bálint György fél nyilas Sassiója; vic. ... ab alte az ország uttya (ú). 1801: ... egy felöll az ország uttya. 272. *Ódal* (l). 1801: Az Harmadik, vagy Sz: János Völgye Határában ... l. Az ugy neveztetett ódalon (sz) van egy igen Sovány Szántó. 273. *Ördöngös-kút* (ma ismeretlen f). 1755: alól a Nádasi patak, egyik vége ütközik meg a Szelesvölgyi patakba, a másik ütközik meg az Ördöngös kutba. 1779: Az Also Hataron. Ördöngös Kutnál (f, k) egy jó buglyara való Szena fű; 1801: ... vicin fellyül Ördöngös Kútja (f). 274. *(Vén) Palibá tagja* (szö). 275. *Palibá kúttya* (eltűnt). 276. *Pap-hámja* (e). 1755: Pap hámján (sz). 277. *Papp Sándor szőlője* (p szó, l). 278. *Pusztavége* (l, a szájhagyomány szerint itt voltak az első pipei házak, ez a terület képezte a falu magját). 1755: Pusztavégenél ... 1801: ... Napkeletről a' Falu ingoványos Pusztája. 1839: Kaszálók ... A' Pusztavégenél ... 279. *Pusztavégenél* (p szó, l). 1755: Szöllő. Pusztavégenél. 280. *Pipei ösvén ~ ösvén* (Románzsákod felé vezetett). 1755: Kórbully nevű Fordulóban. Pipei ösvénynél. 281. *Pipei patak ~ Patak* (a falu között lefolyó szűk vízű patak. 1779: aloll a' Faluból le menő Pataktól fogva. 282. *Patak mellett* (sz, k). 1755: Patak mellett. 283. *Patak mar-*

ton (p). 1801: Belső Ingatlan Jók. ... a Patak Marton. 284. *Palló* (ö). 1801: A Belső Ingatlan Jók ... in vecinitatibus: Napkeletről a Patakon lévő Pallóról ki-járó ösvény. 285. *Pipei hágó ~ Hendergáci hágó* (ú, ritk). 1604: Pipe hagaia allyaban valo feold. 1647: Pipe hagoia (Véckei helynévanyagban. SzT. 886). 286. *Papi lak ~ Papi ház* (bt). 287. *Pap kertye* (ke, gyü, v). 1779: A' Parochialis Fundushoz tartozó egy Kert. A' Papság Haza mellett. 288. *Papi belsőség ~ telek* (bt). 1801: Vagyon más fundus a' Papság Fundussa; 1816: A' Parochialis Fundus vagjon in Vicinitatibus. 289. *Pap kaszálója* (k, ritk). 1801: a' Nadas pataka mellett fel-nyúló Papság Kaszálója. 290. *Papi ház* (bt). 1801: Harmadik Fundus a Papság Háza. 291. *Pap kenderese* (sz). 1801: küjjel a' Papság Kenderföldre. 292. *Pap kertye* (gyü). 1801: Délről a' Papság Gyümölcsös Kertje. 293. *Pap főgye* (sz). 1819: ... a papság Fölgye vegiben 2 vékás föld. 294. *Pap úttya* (ú). 1839: Egy kitsin Gyümölcös a' Pap felé feljáró Út mellett belől. 295. *Pipei kenderes kert* (sz). 1779: Az Also Hataron ... a' Pipei Kenderes Kert. 296. *Pipei ásó-mező* (p szö). 1779: Vagjon egj darab Szöllő ezen Pipei Alsó Mezőben. 297. *Poczon* (ma ismeretlen). 1755: Gergely István Sessiója után való appert. Az alsó Fordulóban. Poczon. 298. *Pap kútya* (kú). 299. *Papján ~ Paphámja kútya* (f). 300. *Pap árka ~ Felszeg árka* (a régi temető oldala: kaszáló, gyümölcsös). 301. *Pap szőlője* (szö). 302. *Pásztor ház* (nem emlékeznek rá). 1839: Ugyan azon a helyen. Felső Hét allyán a Pásztor Ház mellett. 303. *Rét* (r). 304. *Róka liknál* (d). 305. *Stéfán János háza ~ nál* (sz, gyü). 306. *Stéfán János szőlője* (p. szö). 307. *Stéfán János tagja* (sz). 308. *Stéfán János kútya* (f). 309. *Sárosi tagja* (sz). 310. *Simó Jánosba kertye* (gyü, ke, sz). 311. *Szárazvápa* (l). 312. *Szeres vögy* (e, azelőtt szántó, kaszáló). 1755: Szász György Sessiója után való appert. Szeres völgyben. 313. *Szeres vögy kapuja ~ nál* (sz, e). 1779: A' Szeles Völgyi Határban, Szeles völgy Kapujánál (sz). 314. *Szeres vögy kapuja előtt* (e). 1801: Kaszálók ... Szeles völgy Kapuja előtt (k) egy kiseded Kaszáló. 315. *Szeres vögyi határ ~ ba* (e, azelőtt szántó, kaszáló). 1779: A' Szeles Vögyi Határban. 1801: A Második vagy Szeles Völgy Határában. 316.

Szeres völgye előtt (e). 1755: Szász György Sessiója után való appert. ... Szeres völgye előtt. 317. *Szeres völgy alatt* (e). 1755: Bálint György Sessiója után való appert ... Szeres völgy alatt. 318. *Szeres völgy loka ~ laka* (e). 1755: A Középső Fordulók. Szeres völgy Lokán. 319. *Szeres völgy bükke* (e). 1755: Kis Bálint István Sessiója után való appert. ... Szeres völgy Bükkiben (sz). 320. *Szeres völgy ódala* (e). 1755: Nagy Gergely István Sessiója után való appert. ... Szeres völgy ódalában. 321. *Szeres völgyi út, Szeres völgy úttya* (ú, e). 323. *Szeres völgy pataka* (p). 1801: Szeles Völgy Határban ... vicin ... áll Szeles Völgy Pataka; 1816: a' Szeles völgyi Patakban. Az Alsó Hataron. 323. *Szeres völgyi patak mellett* (e). 1755: Bálint György Sessiója után való appert. ... Szeres völgy pataka mellett. 324. *Szeres völgy híggya ~ Szeres völgyi híd* (h). 1779: Az Also Hataron. A' Hidnál. 325. *Szent István gödre* (l, ritk; a szájhagyomány szerint kincslelő hely: itt találták meg Szent István feleségének arany fésűjét). 326. *Szőlő köze ~ Szőlő között* (l, k). 1755: A Szőlők között. 327. *Szőlő megett ~ mellett* (l). 1755: A felső fordulóban. Szőlő mellett (sz). 328. *Szőlő alatt* (l). 1755: Szőlő alatt. 329. *Szőlő tető* (p szö, l). 1755: Ujj Szőlők. Szöllő tetőn. 330. *Szilas* (l, e). 1755: Az alsó Fordulóban. Majorsági Szőlők. A Szilosbe (m szö). 331. *Szilas ódala* (l). 332. *Szilas alatt* (l). 1755: *Szilas alatt* (sz). 333. *Szoros ~ Szorosi ~ Szorosbeli* (ú). 334. *Szent János völgye* (l). 1755: Szent János völgyibe; 1801: Az első vagyon Szent János nevü Helynek a' Vétzke felől való oldalán (e). 335. *Szent János pataka* (p). 1801: Napkeletről Szent János Pataka; 1816: (Vicinusa) oldal félt Sz. János Patakja; 1839: Szomszédai Keletről Szent János pataka. 336. *Szent János patakja mellett* (ke). 1779: Szent János Patakja mellett egy Jozságotkska. 337. *Szent János árka* (á). 338. *Szent János úttya* (ú). 339. *Szent János kútya* (f). 340. *Tilalmas ~ ba* (l, e). 341. *Tilalmas erdeje ~ Tilalmasi erdő* (e). 1699: Vagyon edgy darab tilalmas erdeje (e) mellybe (en) Csere és Bik fák vadnak (SzT. 285); 1801: Erdők. Az Ekklésiától biratók ... megütközik a' Falu Tilalmas Erdeje (e). 342. *Tilalmas előtt* (l). 1755: Tilalmas előtt (sz). 343. *Tilalmas úttya* (ú). 344. *Tilalmas patak ~ Tilalmas*

pataka (p). 345. *Tilalmas pataka mellett* (l). 1755: Tilalmas patak mellett. 346. *Templom* (fr). 1801: A Belső Ingatlan Jók ... a Templom fundussa. 347. *Temető ~ Régi temető ~ Fejszegi temető* (a századfordulóig volt temetkező hely). 1755: Szöllő hely, Vagyon a' Temetőben (t) egy darabotska Gyümölcsösse is. 348. *Temető-kert* (t, k, gyü). 1755: László János egész Nyilas Sessiója, vic ... a' Temető Kert. 349. *Temető teteje* (l). 350. *Temető árka* (á, l). 351. *Temetőn fejül* (l). 1816: Jóságok s' Allodiaturak ... a Temetőn fellyül (gyü). 352. *Temető alatt* (gyü, ke). 1839: A' Papi Telek, mely a' régebb Jegyző Könyvekben iratik vagyon a' Temető alatt. 353. *Temető úttya* (ú). 354. *Temető kapuja ~ nál* (k). 355. *Tövisbe ~ Tövis hegy* (e, l). 356. *Tövis ódala* (l). 1755: Tövis oldalon; vic ab una a' bokros hely. 357. *Tag* (szö, sz, gyü). 358. *Tagház ~ nál* (szö, p szö). 359. *Tag ajja ~ Tagan bejül* (sz). 360. *Tag úttya ~ Tagút* (ú). 361. *Tagútan bejül* (sz). 362. *Tagútan kívül ~ küjje* (sz). 363. *Tanya ~ Tányán* (új, fr, a falutól nyugatra, kb. 200 m-re lévő, 7 család lakta terület). 364. *Tányás Burus főggye* (l, Burus András a terület után Tányás Andrásnak is nevezik). 365. *Tanorok* (k). 366. *Unam ~ Unom-hegy* (p szö, kopár domboldal). 1755: Kis Bálint István Sessiója után való appert ... Unom hégybe. 367. *Új szőlő* (p szö). 1755: A más ujj Szőlőnek is allyában vagyon egy Sendellyel fedett erős tölgy Lábakon álló Sajtó Szin. 1811: Az Ecclesia által miveltetett ujj Szőlőből (jött bé Dézma). 368. *Uj hegy ~ be ~ alá* (l). 369. *Új Temető – Asó temető ~ Ajszegi temető* (az 1900-as évektől nyitott unitárius temető). 370. *Út felett ~ Szőlő út felett* (p szö). 1755: Szőlők. Az út felett (szö). 371. *Vám* (p szö, l, k). 1755: Szöllők. Vámba (szö). 1779: A' Vám nevezetű Szöllő lábján egj Kert. 1819: ... egy Törökbuza föld Vám (sz) nevezetű Hellyen. 472. *Vám alatt ~ Vám ajja* (l, gyü). 373. *Vám előtt* (l, r). 1755: Rucz Mihály Sessiója után való appert ... Vám előtt (sz). 374. *Vám árka* (á). 375. *Vám bérce* (l, k). 376. *Vám éle* (p szö, l). 377. *Vám úttya* (ú). 378. *Ventyem* (p szö). 1755: László János Sessiója után való appert. ... Ventyenbe (sz). 379. *Ventyemi út ~ Ventyem úttya* (ú). 380. *Ventyem eleje ~ Ventyem előtt* (sz). 1755: ... Ventyem előtt. 381. *Ventyem alatt* (sz). 382. *Ventyem farka* (k

,p szó). 383. *Venty fank ~ fonk* (k, p szó). 385. *Vápa ~ Száraz vápa* (l). 386. *Véckei ösvén ~ ösvön* (ö). 387. *Véckei erdő széle* (e, l). 1839: Külső Birtokok ... Az oldalon egy darab. Szomszédai: ... északról a' Vétzkei Erdő Szél. 388. *Vackoros ~ ba* (k). 389. *Zongor tagja ~ Legyező ~ Ligizó tagja* (uj, sz, gyü). 390. *Zongor árka ~ Ligizó árka* (á, gyü). 391. *Zoánton* (ma ismeretlen). 1755: Simon Mihály Sessiója után való appert ... A Zoánton (sz). 392. *Zsákadi út* (ú). 393. *Zsákadi ösvén ~ ösvön* (Tilalmas erdején áthaladó hajdani ösvény).

